Het Zeeuwse Landschap

Kustbroedvogels varen wel bij beheermaatregelen

De inlagen Koudepolder en Kaarspolder, gelegen aan de Oosterschelde tussen Wemeldinge en Yerseke, kenmerken zich door hun zilte vegetatie, brakke plassen en gebieden met zoute kwel. Het gebied is eigendom van en in beheer bij Het Zeeuwse Landschap.
De gebieden zijn goed te overzien vanaf de aangrenzende Breedensedijk en zijn een aantrekkelijke broedplaats voor diverse soorten vogels. De broedaantallen van weidevogels en sommige kustbroedvogels toonden tot voor kort een afnemende trend, vermoedelijk als gevolg van een combinatie van verdroging, het wegspoelen van nesten bij extreme regenval en predatie door kraaien, roofvogels en de laatste jaren ook vossen.
In de Koudepolder liggen enkele eilandjes waar sinds de jaren negentig kluten, visdieven en kokmeeuwen broeden. In 2015 zijn deze eilandjes afgezet met een – net boven het water uitstekend – vossenraster en na het broedseizoen van 2018 zijn de omstandigheden voor broedvogels verder geoptimaliseerd. Een stuwtje zorgt sindsdien voor vernatting van het oostelijk deel en voorkomt dat de kolonies van kustbroedvogels in het westelijk deel overstromen; er zijn extra eilanden aangelegd en om het gehele westelijke deel is een vossenraster geplaatst.
Genoemde maatregelen blijken zeer effectief. Sinds de plaatsing van het vossenraster nemen de aantallen van kluut, visdief, en kokmeeuw toe. De extra maatregelen in 2018 resulteerden in een verdere toename van kokmeeuw en visdief en de vestiging van een kolonie van 40 grote sterns in 2019. Nooit eerder in de recente historie broedden er grote sterns op Zuid-Beveland en ook de locatie, ver van de Noordzeekust, is bijzonder. In 2020 zijn recordaantallen geteld van zowel kokmeeuw (1.233), visdief (158) als grote stern (96). Daarnaast broeden er sinds 2016 enkele paren zwartkopmeeuwen en doet de kluut het met 14 tot 26 broedparen eveneens goed. Het behouden en beschermen van deze kustbroedvogels is de hoofddoelstelling voor de komende tijd en hervestiging van soorten als noordse stern, strandplevier en bontbekplevier zou een mooie kroon op het werk zijn. Gezien het succes van het vossenraster wordt gekeken of dit rond het gehele gebied geplaatst kan worden, waardoor zich naar verwachting ook elders in het gebied kolonievogels en soorten als scholekster en tureluur vestigen. Voor echte weidevogels als kievit en grutto liggen de kansen eerder in de nabijgelegen Yerseke Moer.

Kolonie grote sterns.
(Foto: Het Zeeuwse Landschap)

Jaco Walhout
Medewerker kwaliteit en ecologie

Het Drentse Landschap

Aandacht voor broekbosherstel in het Drentse landschap

Broekbossen zijn in de Drentse beekdalen veel algemener geweest dan het huidige veldbeeld doet vermoeden. Toponiemen geven wat dat betreft een beter idee. Het Scheebroek en het Halkenbroek (Drentsche Aa), het Scharrebroek en het Wijsterbroek (Oude diep), de Uilenbroeken (Hunzedal); zo maar enkele van de vele verwijzingen naar het voormalige voorkomen van broekbossen in Drenthe.
In het Reestdal heeft historisch-ecologisch onderzoek aan de veenpakketten in het beekdal laten zien dat het aandeel van broekbossen veel groter is geweest dan het huidige hooilandbeeld suggereert. Broekbossen zijn waardevolle leefgebieden voor een keur aan plant- en diersoorten. Het is dan ook verheugend dat er aandacht is voor broekbosherstel. In de vorm van OBN-onderzoek naar huidige kwaliteit en herstelmogelijkheden, maar ook op diverse plekken in de vorm van concrete herstelprojecten. De inrichting van het Halkenbroek door Staatsbosbeheer zo'n tien jaar geleden heeft laten zien hoe snel bij herstel van de juiste bodem- en waterhuishoudkundige omstandigheden broekbossen zich weer kunnen ontwikkelen. Naast het primaire belang van ruimte voor typische planten- en diersoorten van broekbossen, speelt daarbij de koppeling met water vasthouden en vastlegging van CO_2. Ook in de terreinen van Het Drentse Landschap heeft broekbosherstel de nodige aandacht. Zo is in de bovenloop van het Reestdal in 2017 het project Drogteropslagen afgerond, waardoor nu een behoorlijke oppervlakte broekbos aan de Drentse zijde van de Reest ontstaat. In 2020 werd samen met waterschap Drents-Overijsselse Delta het Wijsterbroek (beekdal Oude diep) ingericht. In het kader van het project Brongebied Oude diep zijn hier bestaande broekbosrelicten tot een grotere eenheid broekbos van circa 35 ha 'aaneengesmeed'. Met de mogelijkheid water vast te houden en daarmee afvoerpieken in het Oude diep te verminderen. Al met al mooie aanzetten om de omvang en kwaliteit van broekbossen in de Drentse beekdalen te vergroten!

Broekbosherstel in het Wijsterbroek.
(Foto: Het Drentse Landschap)

Uko Vegter
Hoofd Team Natuur en Landschap

Landschappen NL

De teksten zijn afkomstig van de twaalf provinciale Landschappen.
Contact: LandschappenNL, Deborah van Harten, Postbus 31, 3730 AA De Bilt, tel. 06-51481580, d.vanharten@landschappen.nl, www.landschappen.nl